



WORLD'S  
LARGEST  
LESSON

*“Da bismo živjeli, moramo živjeti održivo, ali izbor životnog stila može biti složen i zbunjujuć! Koje odluke imaju najveći utjecaj na naš planet? Koje nemaju nikakav utjecaj? Nema jedinstvenog odgovora na ova pitanja, no istraživanjem i analizom doći ćemo do pravih odgovora.”*

**Trayle Venus Kulshan**

Nastavnica, Raffles World Academy, Dubai

## Održivi život

### Predmet

Geografija, Društvene znanosti, Fizika

### Ishodi učenja

- Objasniti koncept održivosti
- Ocijeniti odabire različitih održivih stilova života koristeći online kalkulator, ekološkog otiska ili podatke iz svakodnevnog života
- Identificirati aktivnosti koje učenici mogu poduzeti kako bi njihov stil života bio održiviji

### Priprema

- Prethodna znanja: učenici moraju biti upoznati s konceptom mjerenja, korištenjem jedinica i usporedbom vrijednosti pomoću grafikona/tablice.
- Mogućnost preslušavanja glazbenog videozapisa ili njegovo preuzimanje na računalo ili mobilni telefon. Ako to nije

moguće, ispišite ili prikažite stihove iz pjesme.

- Ispišite kopiju teksta pjesme za svakog učenika.
- Ispišite ili prikažite obrazac ekološkog otiska.
- Ispišite dovoljan broj kopija priča (prilog 4).
- Omogućite pristup većem broju prijenosnih računala ili tableta kako bi učenici mogli koristiti kalkulator ekološkog otiska. Ako to nije moguće, ispišite obrazac kako bi odredili ekološki otisak.
- Analizirajte priče i kalkulator ekološkog otiska kako bi bili sigurni da se paket priča poklapa s verzijom kalkulatorom ekološkog otiska koji ste odabrali.
- Pripremite priču koja predstavlja učenika u vašoj školi i u skladu je s drugim pričama koje su ovdje prikazane.

Potrebno vrijeme:

**60**  
min

Dob učenika:

**11-14**  
godina



## Uvod i glazbeni video

5

min

Podijelite isprintanu verziju stihova (prilog 1) i zamolite učenike da istaknu / podcrtaju bilo koju riječ koja se odnosi na okoliš ili održivost dok gledaju ili slušaju They Might Be Giantsovu pjesmu „Električni automobil“. Link: <https://www.youtube.com/watch?v=4BPU5mKipNo> (3:45)

**Ključne riječi:** promjena, zeleno, električni automobil, uređaj, dizel, benzin, vozite se sa mnom

Pitajte učenike “O čemu je ova pjesma?”

## Alternativne i dodatne aktivnosti

Ili, možete zamoliti učenike da istaknu bilo koju riječ ili izraz za koji smatraju da su posebno važni za objašnjenje poruke pjesme.

Možda ćete morati dvaput reproducirati pjesmu.

## Nastavne aktivnosti

5

min

Prikažite popis riječi i simbola kao što su zeleno, eko, organski, recikliranje ili grafički simbol za recikliranje. Upitajte učenike što je zajedničko tim simbolima i koje su karakteristike tih simbola i riječi. Sjetite se uvoda pjesme i navedite učenike na riječ „održivo“ kao sinonim i napišite ju na ploču.

Prikažite sljedeću definiciju održivosti i zamolite učenike da u parovima razgovaraju o tome što misle koje je njeno značenje prije nego što prikupite povratne informacije.

“Održivi razvoj je razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjosti bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje vlastite potrebe.” The Brundtland Report, 1987.

Vidi prilog 2: Dodatni savjeti za definiranje održivosti za djecu.

## Grupna rasprava

10

min

### Pokrenite raspravu u malim grupama

- Mislite li da je vaš život održiv? Kako znate je li vaš život održiv?
- Kako možemo usporediti stil života? Kako biste usporedili svoj način života s učenikom u drugoj zemlji? (Upotrijebite relevantan primjer, primjerice usporedite svoj način života s rođakom / prijateljem u drugoj zemlji.)

Želimo da učenici mjere/uspoređuju sve! Navodite ih do koncepta “Ekološkog otiska” kao JEDINICA ZA MJERENJE I USPOREDBU različitih životnih stilova. Naš ekološki otisak omogućuje nam izračunavanje pritiska koji naš životni stil predstavlja za planet.

Vidi prilog 3 za grafički prikaz.

Predstavite učenicima analogiju "ekološkog računovodstva". Mi ne uspoređujemo dirhame s dolarima ili rupijama, pretvorimo sve u jedinstvenu valutu kako bismo ih potom usporedili. Ekološki otisci pretvaraju način života – ono što radimo svaki dan - u prostor koji je potrebno sačuvati.

## Nastavne aktivnosti

10  
min

- CILJ: Izračun i usporedba ekoloških otisaka.
- GRUPIRANJE: Podijelite djecu u grupe 2-4 učenika različitih sposobnosti. (Svaka grupa treba 1 prijenosno računalo ili tablet s internetskom vezom.)
- SAŽETAK: Podijelite jednu priču o učeniku iz druge države svakoj skupini (vidi prilog 4). Svaka grupa mora pročitati priču i pronaći tragove i informacije kako bi izračunala ekološki otisak svojeg lika pomoću online kalkulatora ekološkog otiska (pogledajte poveznicu ispod). Neke grupe mogu imati istu priču. Ako ste pripremili priču koja predstavlja učenika iz vaše škole, uključite je ovdje.

Dajte učenicima malo vremena da pročitaju i analiziraju priču koja im je dodijeljena (prilog 4).

- Jamesova priča
- Lorenina priča
- Adriennina priča
- Suryina priča
- Vaša unaprijed pripremljena priča koja predstavlja učenika iz vaše škole.

Pokažite učenicima web stranicu kalkulatora ekološkog otiska ([www.footprintnetwork.org](http://www.footprintnetwork.org)) najprije kao demonstraciju, a zatim provjerite pokreće li svaka grupa kalkulator za ispravnu državu i pravu verziju koja odgovara njihovoj priči.

## Alternativne i dodatne aktivnosti

Umjesto korištenja online kalkulatora, učenici mogu iskoristiti obrazac kojeg će te prethodno ispisati na papir (prilog 5). To mogu učiniti u grupama zajedno s pričama ili pojedinačno.

## Nastavne aktivnosti

10  
min

Nakon što učenici završe računanje, zamolite svaku grupu da na zajedničkom grafikonu na ploči (ili u tablici) upišu vrijednost Ekološkog otiska osobe iz priče koja im je dodijeljena kako bi usporedili stilove života osoba iz svake priče.

Kada svi učenici završe, zamolite svaku grupu da sažme način života osobe iz svoje priče (npr. objašnjenje možete ograničiti na 30 sekundi ili na deset riječi) i predstavi vrijednost njihovog ekološkog otiska razredu.

## Alternativne i dodatne aktivnosti

Stariji ili sposobniji učenici mogli bi izračunati otisak za nekoliko osoba.

Učenici koji završe brzo mogu analizirati na kojem je području otisak najveći, a zatim promijeniti priču tako da osoba živi održivije.

## Rasprava

10  
min

Razgovarajte o razlikama u otiscima analiziranih osoba. Koja osoba ima održiv životni stil? (Životni stil koji zahtijeva manje od jednog planeta)

Koja je najznačajnija promjena koju možemo učiniti kako bi živjeli održivije? Da jedemo manje mesa? Koristimo manje energije? Vozimo električne automobile? Ili nešto drugo?

Koji je glavni razlog kada učenici odlučuju o određenoj promjeni načina života?

## Alternativne i dodatne aktivnosti

Učenici bi, također, mogli napisati opis onoga što grafikon pokazuje, prisjećajući se citirati podatke, govoriti o općim trendovima i anomalijama

Također, možete zamoliti učenike da navedu sve promjene u načinu života koje mogu zamisliti, što bi dovelo do manjeg ekološkog otiska.

## Pitanja za učenike

10  
min

Zamolite učenike da razmisle o sljedećem pitanju:

Što vas je iznenadilo u ovim usporedbama i proračunima ekološkog otiska?

## Alternativne i dodatne aktivnosti

Naprednije učenike, možete pitati što misle koja su ograničenja kalkulatora ekološkog otiska.

### Poduzmite mjere za globalne ciljeve

Kao nastavnik imate moć usmjeriti pozitivnu energiju učenika i pomoći im vjerovati da nisu bespomoćni, da je promjena moguća i da ju oni mogu potaknuti.

„Design for Change“ platforma izazovom „Ja mogu“ poziva učenike diljem svijeta da se aktiviraju, naprave promjene za sebe i podijele ih s djecom širom svijeta.

Za početak posjetite [www.dfcworld.com](http://www.dfcworld.com)

Kako bi preuzeli paket lekcija o dizajnu za promjene ili jednostavan paket savjeta za mlade ljude, posjetite [www.globalgoals.org/worldslargestlesson](http://www.globalgoals.org/worldslargestlesson)

DESIGN for  
CHANGE

## Izvori

Global Footprint Network je međunarodna „think-tank“ grupa koja radi na donošenju održivih političkih odluka u svijetu ograničenih resursa. Zajedno sa svojim partnerima, Global Footprint Network koordinira istraživanje, razvija metodološke standarde i daje donositeljima odluka izbor alata koji će pomoći ekonomiji da djeluje u okviru ekoloških granica Zemlje. Surađuje s lokalnim i nacionalnim vladama, investitorima i promotorima kako bi osigurali da svi ljudi žive dobro, unutar ograničenih resursa jednog planeta.

[www.footprintnetwork.org](http://www.footprintnetwork.org)

Informacije o ekološkom otisku za nastavnike:

[http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/basics\\_introduction/](http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/basics_introduction/)

[http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/footprint\\_basics\\_eoverview/](http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/footprint_basics_eoverview/)

# Riječi pjesme

## *Električni automobil*

They Might Be Giants

Električni auto  
Na cesti mračnoj  
Napiši početak novi  
Da promijeniš kraj  
Električni auto  
Za sad je taj

Električni auto  
Zelen je sav  
Preokreni stvar  
Izumi san  
Električni auto  
Novi je stroj

Hajdemo se voziti u električnom autu  
Na more u električnom autu!  
Ma ne možeš negirati električni auto  
Hoćeš li se povesti sa mnom?  
Ma hajde povezi se sa mnom

Električni auto  
Između stabala  
Vozi pored luke  
Vozi kraj mora

Električni auto  
Tiho prolazi električni auto  
Na cesti tamnoj  
Napiši početak novi  
Da promijeniš kraj  
Električni auto  
Za sad je taj

Hajdemo se voziti u električnom autu  
Na more u električnom autu!  
Ma ne možeš negirati električni auto  
Hoćeš li se povesti sa mnom?  
Ma hajde povezi se sa mnom

Bez dizela, pare, benzina il dima  
Uskočimo svi sad u električni auto  
Sreća vlada u električnom vozilu tom  
Čak I voziti možeš električni auto taj

Hoćeš li se povesti sa mnom?  
Ma hajde povezi se sa mnom

Hajdemo se voziti u električnom autu  
Na more u električnom autu!  
Ma ne možeš negirati električni auto  
Hoćeš li se povesti sa mnom?  
Ma hajde povezi se sa mnom

## Savjeti kako djeci dočarati održivost

*“Održivost je ekonomsko stanje u kojem zahtjevi koje ljudi postavljaju okolišu i trgovina mogu biti zadovoljeni bez smanjenja kapaciteta okoliša za buduće generacije. Može se također izraziti jednostavnim izrazima ekonomskog zlatnog pravila za restaurativnu ekonomiju: ostavite svijet boljim nego što ste ga pronašli, ne uzimajte više od onoga što vam treba, pokušajte ne naškoditi životu i okolišu, a nadoknadite mu ako to učinite.”*

Paul Hawkin's Ekologija trgovine

Evo nekoliko definicija koje su djeca izrekla kada su ih zamolili da opišu što za njih znači održivost:

- *Nešto što traje dugo - možda zauvijek*
- *Poput kruga - ide okolo i sve se ponovno koristi*
- *Briga za planet i živi svijet na njemu*
- *Nešto što je dobro za svakoga*
- *Voljeti i brinuti se za naš planet i druge*
- *Dijeljenje onoga što imamo s drugima i ne uzimajući više od onoga što pripada nama*
- *Razmišljajte o onome što trebate, umjesto da uzimate ono što želite*
- *Učiniti svijet boljim mjestom za budućnost*
- *Određivanje pravila koja svi možemo slijediti*
- *Brigu o zraku, vodi, zemlji i onima koji tamo žive*
- *Jedna stvar vodi drugoj, a zatim trećoj. Učinimo lanac dobrim.*
- *Održivost nije samo čišćenje vaše sobe - radi se o održavanju još veće prostorije koja pripada svima!*

[www.googolpower.com](http://www.googolpower.com)

# The Ecological Footprint

## MEASURES

how fast we consume resources and generate waste



[http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/footprint\\_basics\\_overview/](http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/footprint_basics_overview/)

# James

Dob: 13

Država: Sjedinjene Američke Države

Bok, zovem se James. Imam 13 godina i idem u 7. razred. Živim sa svojom obitelji: mamom, tatom, mlađom sestrom i starijim bratom na Floridi u Sjedinjenim Američkim Državama. Živimo u kući od 5 spavaćih soba (oko 325 m<sup>2</sup> s tekućom vodom i strujom) u blizini grada Miami. Moja oba roditelja rade tijekom dana dok ja idem u školu s bratom i sestrom. Moj tata je inženjer, a moja mama je medicinska sestra.

Svake večeri, nakon što se vratimo iz škole ili s posla, zajedno večeramo. Obično imamo neku vrstu ribe ili mesa s nekim prilogom (salata, voće, povrće, krumpir itd.). Ponekad jedemo tjesteninu. Moja mama i sestra uživaju u zajedničkoj kupovini namirnica u našem supermarketu. Tamo kupujemo većinu naše hrane.

Obzirom da smo velika obitelj, svatko od nas svakodnevno obavlja kućanske poslove. To uključuje bacanje smeća (obično jedna vrećica dnevno), pranje posuđa, usisavanje i pranje rublja.

Oba roditelja imaju automobil koji koriste kako bi došli na posao i s posla. Voze oko 100 km tjedno jer mene, brata i sestru voze na treninge. S ostalom djecom iz susjedstva vozim se u školu autobusom.

Moja obitelj voli putovati. Jednom godišnje idemo na skijanje u Colorado (to je oko 4 sata vožnje avionom) kako bi pobjegli od vrućina na Floridi. Volimo provoditi vrijeme zajedno!



Izvor fotografije: <https://www.flickr.com/photos/chrishunkeler/8917825411/>



# Lorena

Dob: 8

Država: Brazil

Bok, zovem se Lorena i ja sam iz malog grada u Brazilu blizu São Paula. S roditeljima i mlađim bratom živim u kući prosječne veličine koja ima četiri sobe. Moji djed i baka žive u našoj ulici. Većina naše električne energije dolazi iz obnovljivih izvora. Mi koristimo oko 80 kWh mjesečno.

Moj omiljeni obrok je riba. Budući da živimo u blizini obale, moja mama često priprema ribu. Jedemo i druge vrste mesa, ali ne tako često. Volim i mliječne proizvode (mlijeko i jaja), ali jedemo ih samo nekoliko puta tjedno. Sva hrana koju jedemo dolazi iz Brazila. Moja mama provodi puno vremena u kupovinu na tržnici kako bi kupila svježu hranu za nas. Puno voća i povrća!

Moja obitelj ne kupuje nove stvari često. Nove stvari kupujemo samo kada ih stvarno trebamo. Moj tata voli čitati novine, ali kupuje ih samo jednom ili dva puta tjedno. Mi recikliramo gotovo sve što možemo.

Hodam kamo god idem. Ujutro hodam u školu sa svojim mlađim bratom. Moja mama hoda na posao, moj tata putuje autobusom. Obično ne letimo nigdje, osim ako ne idemo u posjet obitelji u Brasiliju, možda jednom svakih nekoliko godina.

Kada imam slobodnog vremena, uživam provoditi vrijeme s prijateljima i obitelji. Volim ići na plažu i otići na tržnicu sa svojom mamom.



# Adrienne

Dob: 6

Država: Italija

Moje ime je Adrienne i ja sam iz Italije. Živim s majkom, ocem i dvoje braće (jedan stariji, jedan mlađi) u stanu izgrađenom nakon 1980. Stan ima četiri spavaće sobe, jedna za mene i za moju braću i sobu mojih roditelja. U zimskim mjesecima, naš stan se grije na struju, a temperature održavamo na oko 20 ° C.

Moja obitelj voli jesti puno ribe i mesa, jedemo ga za večeru gotovo svakog dana. Povremeno jedemo jaja, mlijeko i mliječne proizvode. Moja mama i ja uživamo u odlasku na tržnicu tako da je većina hrane koju jedemo svježja i lokalno uzgojena. Trošimo otprilike isti iznos kao i većina drugih ljudi u našem gradu.

Moja braća i ja obično idemo biciklom u školu, osim zimi kada je stvarno hladno (onda nas roditelji voze). Ako cijela moja obitelj ide zajedno, koristimo automobil iz sustava za dijeljenje automobila (oko 3.000 km godišnje) ili se vozimo javnim prijevozom (oko 80 km godišnje).

Moja obitelj voli putovati i obično idemo na godišnji odmor barem jednom godišnje. Volimo posjećivati druge zemlje u Europi. Omiljena zemlja u kojoj sam bila je Francuska. Kad putujemo uglavnom idemo automobilom ili vlakom.

Vikendima se zabavljam i provodim vrijeme s prijateljima i obitelji. Moji prijatelji i ja uživamo u igri i zajedničkom odlasku u park kada je lijepo vrijeme. Moja braća vole igrati nogomet i druge sportove.



Izvor fotografija: <https://www.flickr.com/photos/sleepyjeanie/6262137134/>

# Surya

Dob: 11

Država: Indija

Moje ime je Surya i ja sam iz Delhija u Indiji. Živim u kući s roditeljima i djedom. Ja sam jedina. Tijekom tjedna pohađam školu dok roditelji rade. Moja majka je sveučilišni profesor, a moj otac je programer. Imamo psa i mačku kao kućne ljubimce.

Živimo u kući prosječne veličine u gradu. Vrijeme u Indiji može biti vrlo ekstremno. U Delhiju je obično prilično toplo pa rijetko zagrijavamo svoj dom, ali kada to radimo koristimo ugljen.

Mi ne jedemo meso i samo povremeno jedemo mliječne proizvode. Uglavnom jedemo rižu, leću i povrće. Moja omiljena hrana je kulfi, smrznuti desert, sličan sladoledu.

Vikendima, ili nakon škole, volim se družiti s prijateljima. Naša omiljena igra je nogomet ili kriket, ali uživam igrati i tenis s roditeljima i djedom.

Ne posjedujemo automobil, ali često koristimo taksi za putovanje gradom. Ponekad idemo autobusom. Moja majka zbog posla često mora putovati i dva ili tri puta godišnje letjeti u druge gradove i zemlje. Svake godine idemo na odmor, uglavnom u druge dijelove Indije, i tada putujemo vlakom, ali ponekad i zrakoplovom.



Izvor fotografije: <https://www.flickr.com/photos/worldbank/3492484806/>

## Kalkulator ekološkog otiska

Ispunite svaku od kategorija za tipičan dan u vašem domu. Dodajte bodove u svaku kategoriju kako biste dobili međuzbroj, a svaki međuzbroj prenesite u tablicu sažetka. Koristite ukupni zbroj za izračunavanje ekološkog otiska. Preuzeto iz: Teaching Green - The Middle Years.

Potrošnja vode			
Pitanje	Odgovor/Bodovi	Moj rezultat	Bodovi koje sam mogao spasiti
1. Moje rutina tuširanja/kupanja	Ne tuširam se / ne kupam se (0)		
	Kratko tuširanje 3-4 puta tjedno (25)		
	Kratko tuširanje jednom dnevno (50)		
	Dugo tuširanje jednom dnevno (70)		
	Više od jednog tuširanja dnevno (90)		
2. Ispirem wc školjku:	Svaki put kad ju koristim (40)		
	Ponekad (20)		
3. Kada perem zube:	Pustim da voda teče. (40)		
	Zatvorim vodu (0)		
4. Koristimo štedne vodokotliče	Da (-20) Ne (0)		
5. Koristimo tuševe s malim protokom	Da (-20) Ne (0)		
<b>Međusuma korištenja vode:</b>			
Konzumiranje hrane			
1. Obično jedem:	Meso više od jednom dnevno (600)		
	Meso jednom dnevno (400)		
	Meso nekoliko puta tjedno (300)		
	Vegetarijanac sam (200)		
	Vegan sam (150)		
2. Sva hrana koju konzumiram je proizvedena lokalno ili organski	Da (-20) Ne (0)		
3. Kompostiram kompostabilne ostatke hrane	Da (-10)	Ne (0)	
4. Većina hrane koju jedem je prerađena.	Da (20)	Ne (-20)	
5. Malo moje hrane je upakirano.	Da (-20)	Ne (0)	
6. Svakodnevno bacim:	Ne bacam hranu (0)		
	Četvrtinu hrane (25)		
	Trećinu hrane (50)		
	Svu hranu (100)		

		<b>Međusuma hrana:</b>	
<b>Prijevoz</b>			
1. Obično putujem:	Pješice ili biciklom (0) Javni prijevoz/školski autobus (30) Osobno vozilo; carpool (100) Osobno vozilo; 1 osoba (200)		
2. Potrošnja goriva mog automobila:	Manje od 9,5 litara na 100km (-50) 13 - 9 litara na 100km (50) 17 - 12,5 litara na 100km (100) Više od 17 litara na 100km (200)		
3. Vrijeme koje obično provedem u automobilu u jednom danu	Ništa (0) Manje od pola sata (40) Pola sata do sat (100) Više od jednog sata (200)		
4. Kako je velik automobile koji obično koristim?	Nemam automobil (-20) Malen (50) Srednji (100) Velik (SUV) (200)		
5. Broj automobila u mom kućanstvu?	Nemam automobil (-20) Manje od jednog automobila na jednog vozača (0) Jedan automobil po vozaču (50) Više od jednog automobila po vozaču (100) Više od dva automobila po vozaču (200)		
6. Broj letova avionom godišnje	0 (0) 1-2 (50) Više od 2 (100)		
		<b>Međusuma prijevoza:</b>	
<b>Stanovanje</b>			
1. Moje kuća je:	Jedna kuća na velikoj parceli (50) Jedna kuća na malom zemljištu (city) (0) Kuća u nizu / uz kuću (0) Apartman (-50)		
2. Podijelite broj soba u kući sa brojem ljudi koji u njoj žive	1 soba po osobi ili manje (-50) 1-2 sobe po osobi (0) 2-3 sobe po osobi (100) Više od 3 sobe po osobi (200)		
3. Posjedujemo drugu kuću ili kuću za odmor koja je često prazna	Da (200) Ne (0)		
		<b>Međusuma stanovanja:</b>	
<b>Korištenje energije</b>			
1. Tijekom hladnih mjeseci temperatura u našoj kući je	Ispod 15°C ( 59°F) (-20) 15 do 18°C ( 59 do 64°F ) (50) 19 do 22°C ( 66 do 71°F ) (100) 22°C ( 71°F) ili više (150)		
2. Veš sušimo vani ili na sobnom Stalku za sušenje	Uvijek (-50), Ponekad (20), Nikada (60)		

3. Koristimo energetski učinkovit hladnjak.	Da (-50) Ne (50)		
4. Imamo I drugi hladnjak/zamrzivač	Da (100) Ne (0)		
5. Koristimo 5 ili više fluorescentnih žarulja	Da (-50) Ne (100)		
6. Gasim svjetla, računalo TV kada ih ne koristim	Da (0) Ne (50)		
7. Ako je prevruće koristim:	Klima: u automobili (50) Klima: kod kuće (100) Eletrično sušilo (-10) Ništa (-50)		
8. Moja perilica rublja se:	Puni s gonje strane (100) Puni s prednje strane (50) Javna praonica (25)		
	<b>Međusuma korištenja energije:</b>		
<b>Korištenje odjeće</b>			
1. Svaki dan se presvlačim i perem robu.	Da (80) Ne (0)		
2. Nosim odjeću koja je prepravljena	Da (-20) Ne (0)		
3. Četvrtina (ili više) moje odjeće je ručno rađena ili je već nošena	Da (-20) Ne (0)		
4. Većina moje odjeće je kupljena nova i to svake godine	Da (200) Ne (0)		
5. Odjeću koju više ne nosim poklanjam lokalnoj second hand trgovini	Da (-50) Ne (100)		
6. Nikada ne nosim _____ % odjeće iz mog ormara	Manje od 25% (25) 50% (50) 75% (75) Više od 75% (100)		
7. Kupujem _____ novih pari cipela svake godine.	0-1 (0) 2 to 3 (20) 4 to 6 (60) 7 ili više (90)		
	<b>Međusuma odjeće:</b>		
<b>Stvari/oprema koje-u koristim</b>			
1. Sav moj današnji otpad stane u:	Kutiju za cipele (20) Malu kantu za smeće (60) Kuhinjsku kantu za smeće (200) Nisam proizveo smeće danas! (-50)		

2. Recikliram sav papir, limenke, staklo i plastiku	Da (-100) Ne (0)		
3. Ponovno koristim predmete umjesto da ih bacam	Da (-20) Ne (0)		
4. Popravljam predmete umjesto da ih bacam	Da (-20) Ne (0)		
5. Izbjegavam jednokratne predmete što je češće moguće.	Da (-50) Ne (0)		
6. Koristim punjive baterije kad god mogu.	Da (-30) Ne (0)		
7. U mom domu imamo __ broj elektronike? (Računalo, TV, stereo, videorekorder, DVD, X-box, GameBoy i sl.)	0-5 (25) 5-10 (75) 10-15 (100) Više od 15 (200)		
8. Koliko je opreme potrebno za tipične aktivnosti? Puno = brod, Motorne sanjke, motocikl - vrlo malo nogomet, biciklizam i sl.)	Ništa (0) Vrlo malo (20) Ponešto (60) Puno(80)		
	<b>Međusuma Stvari/Oprema:</b>		

[www.CTEnergyEducation.com](http://www.CTEnergyEducation.com)

Kalkulator ekološkog otiska

### Sažetak

Prenesite međusume iz svakog odjeljka i zbrojite ih kako biste dobili ukupan zbroj.

Potrošnja vode \_\_\_\_\_  
Konzumiranje hrane \_\_\_\_\_  
Prijevoz \_\_\_\_\_  
Stanovanje \_\_\_\_\_  
Potrošnja energije \_\_\_\_\_  
Korištenje odjeće \_\_\_\_\_  
Stvari/oprema koju koristim \_\_\_\_\_

Ukupno \_\_\_\_\_ ÷ 350 = \_\_\_\_\_ Planeta

Kad bi svi živjeli kao ja, trebao bi nam navedeni broj planeta da uzdržavamo ljude na njemu.

**Iskoristite posljednji stupac na grafikonu: Pogledajte svoje odgovore. Postoje li stvari koje možete učiniti da biste spasili/smanjili bodove? Označite elemente koje možete smanjiti. Koliko "planeta" (350 bodova svaki) možete uštedjeti s promienama u načinu života?**

U svijetu postoji 4,7 biološki produktivnih hektara za svaku osobu, no to ne uključuje sve potrebe drugih biljaka i životinja.

Neke srednje vrijednosti ekološkog otiska:

SAD: 24 jutra

Kanada: 22 jutra

Italija: 9 jutara

Pakistan: manje od 2 jutra